

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Przetwarzanie masywnych danych - BigData [S1Inf1>BIGD]

Przedmiot

Kierunek studiów
Informatyka

Rok/Semestr
4/7

Studia w zakresie (specjalność)
–

Profil studiów
ogólnoakademicki

Poziom studiów
pierwszego stopnia

Język oferowanego przedmiotu
polski

Forma studiów
stacjonarne

Wymagalność
obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład
30

Laboratorium
24

Inne
0

Ćwiczenia
0

Projekty/seminaria
8

Liczba punktów ECTS

4,00

Koordynatorzy

dr inż. Krzysztof Jankiewicz
krzysztof.jankiewicz@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

Znajomość relacyjnych systemów baz danych. Znajomość języka SQL. Podstawowa znajomość obiektowych języków programowania: Java i Python.

Cel przedmiotu

1. Przekazanie studentom podstawowej wiedzy w zakresie organizacji, zarządzania i przetwarzania Big Data (bardzo dużych zbiorów danych). 2. Rozwijanie u studentów umiejętności rozwiązywania problemów dotyczących organizacji, zarządzania i przetwarzania Big Data.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

Ma wiedzę o istotnych kierunkach rozwoju i najważniejszych osiągnięciach dokonanych w przetwarzaniu Big Data. (K1st_W5)

Ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną w zakresie przetwarzania dużych wolumenów danych oraz wiedzę szczegółową w zakresie wybranych zagadnień dotyczących tego obszaru informatyki. (K1st_W4)

Zna podstawowe techniki, metody oraz narzędzia wykorzystywane w przetwarzaniu Big Data, głównie o

charakterze inżynierskim. (K1st_W7)

Umiejętności:

Potrafi, formułując i rozwiązując zadania przetwarzania Big Data, zastosować odpowiednio dobrane metody, w tym metody analityczne, symulacyjne lub eksperymentalne. (K1st_U4)

Potrafi odpowiednio posługiwać się technikami przetwarzania Big Data, znajdującymi zastosowanie na różnych etapach realizacji przedsięwzięć informatycznych. (K1st_U2)

Potrafi pozyskiwać informacje z różnych źródeł, w tym z literatury oraz baz danych, zarówno w języku polskim jak i w języku angielskim, właściwie je integrować, dokonywać ich interpretacji i krytycznej oceny, wyciągać wnioski, oraz wyczerpująco uzasadniać formułowane przez siebie opinie (K1st_U1)

Potrafi - zgodnie z zadaną specyfikacją - zaprojektować oraz zrealizować projekt dotyczący przetwarzania Big Data, dobierając odpowiednie metody, techniki i narzędzia programistyczne. (K1st_U10)

Potrafi planować i realizować proces własnego permanentnego uczenia się oraz zna możliwości dalszego kształcenia się (studia II i III stopnia, kursy i wykłady dostępne w Internecie). (K1st_U19)

Ma umiejętność formułowania algorytmów przetwarzania Big Data i ich implementacji z użyciem przynajmniej jednego z popularnych narzędzi programistycznych. (K1st_U11)

Kompetencje społeczne:

Rozumie, że wiedza i umiejętności dotyczące przetwarzania Big Data bardzo szybko stają się przestarzałe (K1st_K1)

Ma świadomość znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów inżynierskich z zakresu przetwarzania Big Data oraz zna przykłady i rozumie przyczyny wadliwie działających systemów informatycznych, które doprowadziły do poważnych strat finansowych, społecznych lub też do poważnej utraty zdrowia, a nawet życia. (K1st_K2)

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Efekty kształcenia przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Ocena formująca:

a) w zakresie wykładów:

- na podstawie odpowiedzi na pytania dotyczące materiału omówionego na wykładach.

b) w zakresie laboratoriów:

- na podstawie oceny bieżącego postępu realizacji zadań.

c) w zakresie projektów

- na podstawie oceny wykonanych projektów

Ocena podsumowująca:

a) w zakresie wykładów weryfikowanie założonych efektów kształcenia realizowane jest przez:

- ocenę wiedzy i umiejętności wykazanych na egzaminie o różnej charakterystyce i złożoności problemów do rozwiązania (proste zadania dotyczące wiedzy podstawowej, zadania trudniejsze wymagające obliczeń lub symulacji algorytmów, zadania problemowe o dużej złożoności); łączna liczba pytań na egzaminie to ok. 10; wszystkie pytania są podobnie punktowane, łącznie można otrzymać 100 punktów; zaliczenie egzaminu jest od 50 punktów; ostateczna ocena z wykładu jest średnią ważoną z egzaminu pisemnego i laboratorium.

- omówienie wyników egzaminu,

b) w zakresie laboratoriów weryfikowanie założonych efektów kształcenia realizowane jest przez:

- ocenę realizacji zadań związanych z danymi zajęciami laboratoryjnymi; podczas każdego zajęcia laboratoryjnych student otrzymuje listę zadań do wykonania (składającą się z zadań niepunktowanych, zadań punktowanych oraz zadań domowych) za które można otrzymać 80% punktów;

- ponadto 20% punktów student może otrzymać za fizyczną obecność na zajęciach;

- ostateczna ocena z laboratorium jest średnią ważoną punktów z laboratorium i z projektu.

c) w zakresie projektów weryfikowanie założonych efektów kształcenia realizowane jest przez:

- samodzielne wykonanie dwóch projektów w połowie i pod koniec semestru, za które może otrzymać po 50 punktów; finalna ocena z projektu wynika z sumarycznej liczby zdobytych punktów; zaliczenie projektu jest od 50% zdobytych punktów.

Treści programowe

Program obejmuje: wprowadzenie do systemów Big Data, szczegóły na temat rozproszonych systemów plików na przykładzie HDFS, systemy szeregowania zadań na przykładzie YARN, silniki wsadowego przetwarzania danych na przykładzie MapReduce, platformę Hadoop, narzędzia programistyczne wyższego poziomu na przykładzie platformy Hive, nowoczesne silniki przetwarzania Big Data na przykładzie platformy Spark.

Tematyka zajęć

Wykład:

Program wykładu obejmuje następujące zagadnienia:

- Wprowadzenie do systemów Big Data, motywacje, definicje, problemy świata Big Data, typy przetwarzania narzędzia. Architektury systemów Big Data (Lambda, Kappa). Modele baz danych NoSQL, BASE, twierdzenie CAP.
- Platforma Hadoop, rozproszone systemy plików na przykładzie HDFS, systemy szeregowania zadań w systemach Big Data na przykładzie YARN, silniki przetwarzania wsadowego danych na przykładzie MapReduce, techniki optymalizacji przetwarzania MapReduce, dekomponowanie złożonych problemów na sekwencje działań MapReduce, Hadoop Streaming
- Narzędzia programistyczne wyższego poziomu na przykładzie platformy Hive, architektura, techniki optymalizacji przetwarzania, Hive SQL. Fizyczne organizacje danych, format pliku ORC, filtr Blooma.
- Wprowadzenie do programowania funkcyjnego Scala
- Nowoczesne silniki przetwarzania Big Data na przykładzie platformy Spark, architektura, techniki przetwarzania danych niestrukturalnych z wykorzystaniem RDD, obsługa RDD par klucz-wartość, optymalizacja przetwarzania RDD.
- Relacyjne przetwarzanie danych z wykorzystaniem Spark SQL, typy danych, przetwarzanie danych w Spark SQL, mechanizmy optymalizacji przetwarzania.

Laboratoria:

Zajęcia laboratoryjne prowadzone są w formie piętnastu dwugodzinnych ćwiczeń, odbywających się w laboratorium. Ćwiczenia realizowane są indywidualnie, z wyjątkiem niektórych zadań, które mogą być realizowane w zespołach dwuosobowych. Program laboratorium obejmuje następujące zagadnienia:

- Zapoznanie się ze środowiskami wykorzystywanymi na laboratoriach
- Hadoop - wprowadzenie, MapReduce
- HDFS, YARN
- Wysokopoziomowe wsadowe przetwarzanie danych - Hive
- Wprowadzenie do języka Scala
- Platforma Spark - wprowadzenie
- Spark - DataFrame API
- Spark - kluczowe biblioteki

Metody dydaktyczne

1. wykład: prezentacja multimedialna ilustrowana przykładami podawanymi na tablicy, dyskusja i analiza problemów.
2. ćwiczenia laboratoryjne: rozwiązywanie zadań, dyskusja, praca w zespole.

Literatura

Podstawowa:

1. N. Marz, J. Warren, Big Data. Principles and best practices of scalable realtime data systems, Manning Publications Co., 2015. (lub tłumaczenie)
2. T. White, Hadoop. Kompletny przewodnik. Analiza i przechowywanie danych, Helion, 2015. (lub oryginał)
3. Matei Zaharia, Bill Chambers, Spark: The Definitive Guide, O'Reilly Media, 2018
4. M. Odersky, L. Spoon, B. Venners, Programming in Scala, 3rd edition, Artima Inc, 2016. (są dostępne legalne wersje online)
5. Mining of Massive Datasets, A. Rajaraman, J. D. Ullman, Cambridge University Press, 2012 (podręcznik jest legalnie dostępny w wersji elektronicznej: <http://infolab.stanford.edu/~ullman/mmds.html>)
6. Systemy baz danych. Kompletny podręcznik. Wydanie II, Hector Garcia-Molina, Jeffrey D. Ullman, Jennifer Widom

Uzupełniająca

1. S. Ryza, U. Lasersson, S. Owen, J. Wills, Spark. Zaawansowana analiza danych, Helion, 2015. (lub

oryginał)

2. C. Horstmann, Scala for the Impatient, Addison-Wesley, 2016.

3. Hurtownie danych: logiczne i fizyczne struktury danych, Z. Królikowski, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej 2007

4. Hadoop in Action, Ch. Lam, , Manning Publications Co., 2011.

5. The Data Warehouse Toolkit: The Complete Guide to Dimensional Modeling, R. Kimball, M. Ross, John Wiley & Sons 2002

6. Introduction to Information Retrieval, Ch. D. Manning, P. Raghavan, H. Schütze, Cambridge University Press 2008, (podręcznik jest legalnie dostępny w wersji elektronicznej: <http://www-csli.stanford.edu/~hinrich/information-retrieval-book.html>)

7. Projektowanie hurtowni danych, Zarządzanie kontaktami z klientami (CRM), Ch. Todman, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne 2003

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	100	4,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	64	2,50
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	36	1,50